

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 249/2024-26

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej URBAN & PARTNERS s.r.o., advokátska kancelária, Červeňova 15, Bratislava, proti postupu Okresného súdu Banská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. BR-3C/10/2019 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 5. marca 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. BR-3C/10/2019 (ďalej len „napadnuté konanie“), pôvodne vedenom Okresným súdom Brezno pod sp. zn. 3C/10/2019. Navrhuje, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných prietáhov, priznal jej primerané finančné zadosťučinenie 4 500 eur a náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti, jej príloh a vyžiadaného spisového materiálu vyplýva, že sťažovateľka sa žalobou z 22. októbra 2018 v konaní vedenom Okresným súdom Brezno pod sp. zn. 3C/10/2019 domáhala ochrany osobnosti a náhrady nemajetkovej ujmy. Okresný súd Brezno rozhodol vo veci samej rozsudkom č. k. 3C/10/2019-463 zo 14. decembra 2021, ktorým uložil žalovanému povinnosť do 3 dní od právoplatnosti rozsudku zaslať sťažovateľke písomné ospravedlnenie v presne uvedenom znení (I. výrok) a zaplatiť sťažovateľke náhradu nemajetkovej ujmy 15 000 eur

(II. výrok). V prevyšujúcej časti súd žalobu zamietol (III. výrok) a rozhodol, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania (IV. výrok).

3. Sťažovateľka podala proti III. a IV. výroku prvoinštančného rozsudku 14. marca 2022 odvolanie.

4. Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom č. k. 17Co/74/2022-634 zo 16. augusta 2023 rozsudok súdu prvej inštancie v oboch napadnutých výrokoch potvrdil a zároveň rozhodol, že sťažovateľka je povinná zaplatiť žalovanému náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov odvolacieho konania.

5. Sťažovateľka podala 6. októbra 2023 proti odvolaciemu rozsudku dovolanie.

6. Okresný súd uznesením č. k. BR- 3C/10/2019-670 z 11. októbra 2023 rozhodol, že sťažovateľka je povinná nahradiť žalovanému trovy odvolacieho konania vo výške 370,51 eur spočívajúce v trovách právneho zastúpenia v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto uznesenia na účet právneho zástupcu žalovaného. Proti tomuto uzneseniu sťažovateľka podala 3. novembra 2023 sťažnosť.

7. Okresný súd 19. októbra 2023 vyzval žalobkyňu na zaplatenie súdneho poplatku za dovolanie. Sťažovateľka podala 27. októbra 2023 návrh na oslobodenie od súdneho poplatku. Okresný súd v októbri 2023 a apríli 2024 vykonal lustráciu v bankových účtoch sťažovateľky a uznesením č. k. BR-3C/10/2019-766 z 29. apríla 2024 jej oslobodenie od súdnych poplatkov nepriznal.

8. Proti tomuto uzneseniu sťažovateľka podala 29. apríla 2024 sťažnosť.

II.

Argumentácia sťažovateľky

9. Sťažovateľka argumentuje, že okresný súd v napadnutom konaní koná zjavne nesústreďene a neefektívne, keďže v danej veci právoplatne nerozhodol o výške náhrady trov konania a zároveň dosiaľ nepredložil spis dovolaciemu súdu, pričom celková dĺžka súdneho konania je ku dňu podania ústavnej sťažnosti viac ako 5 rokov 4 mesiace.

10. Sťažovateľka, poukazujúc na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“), namieta, že kým nie je rozhodnuté o všetkých zložkách návrhu vrátane náhrady trov konania, prípad nie je uzavretý.

11. Sťažovateľka uvádza, že svojím správaním neovplyvnila negatívne dĺžku napadnutého konania a zdôrazňuje, aký význam má pre ňu jeho predmet a jeho rýchle ukončenie s ohľadom i na vek sťažovateľky.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

12. Sťažovateľka namieta, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. BR-3C/10/2019 pôvodne vedenom Okresným súdom Brezno pod sp. zn. 3C/10/2019 došlo k porušeniu jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

13. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prierahov osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na

prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98).

14. Pri sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy zjavná neopodstatnenosť sťažnosti môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných priet'ahoch (napr. II. ÚS 93/03, III. ÚS 59/05, IV. ÚS 434/08, I. ÚS 210/2018), prípadne ak argumenty v sťažnosti sťažovateľa nepreukázali v čase podania sťažnosti takú intenzitu porušenia označeného základného práva, aby bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie (II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04, I. ÚS 192/2015).

15. V súvislosti s prípravou predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti ústavný súd zistil, že v konkrétnych okolnostiach posudzovanej veci ide o konanie, ktoré do dňa predbežného prerokovania sťažnosti ústavným súdom trvá celkovo päť a pol roka, pričom až do vydania rozsudku vo veci samej prvoinštančný súd postupoval v konaní plynulo a efektívne. Po vykonaní obšírneho dokazovania rozhodol vo veci samej po 3 rokoch od podania žaloby, čo vzhľadom na skutkovú náročnosť napadnutého konania ústavný súd nepovažuje za neakceptovateľné. Po podaní odvolania rozhodoval o právnej veci sťažovateľky odvolací súd približne 17 mesiacov, pričom prvoinštančný rozsudok v napadnutých výrokoch potvrdil, teda ani v tejto fáze konania ústavný súd namietané priet'ahy v konaní nezistil.

16. Ústavný súd konštatuje, že k nečinnosti okresného súdu (ktorú vzhľadom na celkový priebeh napadnutého konania možno považovať za ojedinelú) došlo po podaní dovolania, keď okresný súd neprimerane dlho rozhodoval o oslobodení sťažovateľky od súdnych poplatkov, čo malo vplyv na ďalší procesný postup súvisiaci s (ne)predložením dovolania dovolaciemu súdu.

17. Ústavný súd v nadväznosti na uvedené poukazuje aj na rozhodovaciu prax a judikatúru EŠLP v obdobných veciach, podľa ktorej v civilných veciach dĺžka súdneho konania na jednom stupni v trvaní dvoch až troch rokov v závislosti od povahy veci nie je v rozpore s právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (III. ÚS 340/2013, III. ÚS 566/2014, IV. ÚS 201/2018, I. ÚS 115/2019, II. ÚS 234/2019).

18. Samotné konanie a jeho výsledok je nepochybne pre sťažovateľku dôležitý a ústavný súd v žiadnom prípade nemá v úmysle tento význam zľahčovať. Vnímajúc všetky okolnosti a celkovú dĺžku samotného napadnutého konania, ktorú ústavný súd môže posudzovať v súvislosti so sťažovateľkou označenými právami, ústavný súd konštatuje, že dĺžka tohto posudzovaného obdobia nie je optimálna, avšak dosiaľ ju nemožno považovať za neúnosnú.

19. V tejto súvislosti ústavný súd podotýka, že z jeho judikatúry vyplýva, že nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (III. ÚS 199/02, I. ÚS 38/04, IV. ÚS 221/05, I. ÚS 375/08).

20. V prípade, keď ústavný súd zistil, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, nevyslovil porušenie základného práva zaručeného týmto článkom ústavy (napr. II. ÚS 57/01), prípadne návrhu buď nevyhovel (napr. I. ÚS 11/00), alebo ho odmietol

ako zjavne neopodstatnený (napr. I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01, III. ÚS 59/05). K takémuto záveru ústavný súd dospel aj pri predbežnom prerokovaní tejto ústavnej sťažnosti.

21. Na základe uvedeného preto ústavný súd nevyhodnotil doterajšiu dĺžku napadnutého konania za nezlučiteľnú so základným právom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Po preskúmaní ústavnej sťažnosti a postupu okresného súdu v napadnutom konaní dospel k záveru, že i keď je postup okresného súdu v období po podaní dovolania poznačený prietiahmi, doterajšia dĺžka napadnutého konania nesignalizuje nečinnosť či neefektívnosť v ústavne relevantnej intenzite, na základe ktorej by po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie bolo možné vysloviť porušenie sťažovateľkou označených práv. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť sťažovateľky pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako zjavne neopodstatnenú.

22. Na záver však ústavný súd dodáva, že toto rozhodnutie nepredstavuje prekážku rozsúdenej veci a v prípade, že nečinnosť, resp. neefektívna činnosť okresného súdu bude pokračovať, sťažovateľka sa môže opätovne obrátiť na ústavný súd s ústavnou sťažnosťou.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. mája 2024

Peter Molnár
predseda senátu